

Kinderen die met kop en schouders boven de nochtans twee meter hoge schutting uitsteken en zwaaien. Het is duidelijk, we zijn aan het juiste adres voor deze reportage over een kindvriendelijke tuin en vooral ook een tuin die mag en kan meegroeien met het jonge grut.

Tekst: Marc Verachtert / foto's: Geert Van de Velde

De goede raad van de tuinarchitect

Bert Breugelmans: "Het is belangrijk dat een speeltoestel kan meegroeien met het spel dat de kinderen willen spelen. Investeer daarom in een goede dragende en vooral duurzame structuur, waar afhankelijk van de leeftijd andere elementen aan vastgemaakt kunnen worden, van schommel tot dijban, maar venvoer een laken dat een platform verandert in een geheime kampplaats of hut."

Dikke fun in de meegroeituin

Geert, de fotograaf, en ik twijfelden of we wel juist waren. Een hoge zichtdichte schutting is niet wat we gewoon zijn rond bijzondere tuinen. Zeker niet in een rustige straat als deze, in de rand van Nijlen. Onze indruk is twee keer fout. Eén: we zijn aan het juiste adres, en twee: het is absoluut geen rustige straat. "Als de spoorwegovergang verderop gesloten is, is dit een sluipteg en staan de auto's en vrachtwagens te toeteren dat het een lieve lust is", zegt de tuindame en mama van Lev, Marjan. En er is nog een reden, zo blijkt, ze wonen in een zogenaamd 'kwade hoek'. "Het waait hier verschrikkelijk. De draadomheining die we eerst hadden, waaide - transparant of niet - gewoonweg om." Dit bleek dus de oplossing en tegelijk de absolute beveiliging voor de kinderen die in de tuin hun paradijs zien groeien.

Vijf jaar wonen Marjan en Wannes hier, de tuin dateert echter pas van vorig jaar. Ze waren het beu geconfronteerd te worden met de grote bergen zand, af en toe modder en hier en daar wat gras. Getuikoven en gras zaaien was de eerste optie, maar toen tuinaannemer Bert Neujens hun wensen hoorde met daarbij een flinke portie kindvriendelijke inrichting, adviseerde hij om toch maar een tuinarchitect aan te spreken. Het bracht hen bij een andere Bert, Bert Breugelmans, die niet alleen tuinarchitect is, maar ook speelexpert bij de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. Toeval of niet, hij woont slechts enkele straten verder en kende de tuin van voor hij veranderte in bouwperceel. "Het was deels een moestuin van mijn grootnonkel", zegt Marjan. "Vandaar dat hier en daar goudsbloemen spontaan de kop opsteken, want die stonden tussen de moestuinbedden", vult Bert aan. Ze steken ook vandaag de kop nog op en brengen kleur in de nog jonge tuin.

Tijd voor groen

Hoe de planten gaan evolueren, is nog even afwachten, maar met de uitleg van Bert erbij, krijgen Marjan, Wannes, Geert en ik een rondleiding langs de borders en zicht op de toekomst met groen dat de schutting doet verdwijnen, dat varieert in hoogte en gaat voor bloei van lente

Tuinfiche

Wie	Marjan Verwerf en Wannes De Ridder, Lev (20 maanden) Nijlen
Waar	Nijlen
Oppervlakte	300 m ²
Type	Kindvriendelijke tuin
Ouderdom	1 jaar
Ontwerp	Bert Breugelmans (www.berbreugelmans.be)
Realisatie	Bert Neujens (www.tuinsfeer-neujens.be) en David Daems (verda.viro@hotmail.com)

tot herfst. Hoofdrolspeelers daarbij zijn respectievelijk klimhortensia (*Hydrangea petiolaris*), schijnhulst (*Osmanthus heterophyllus*) en *Viburnum burkwoodii*, zonnekruid (*Helenium*), knoopkruid (*Centaurea jacea*), knopige slangenvortel (*Liatris spicata*), kruipend zenegroen (*Ajuga reptans*) en een verscheidenheid aan siergrassen. Snoepfruit is er ook: Een gele kornoelje (*Cornus mas 'Jolico'* die zoete grote bessen geeft) en een krentenboomje (*Amelanchier lamarkii*). Letterlijk tussen dat alles door de goudsbloemen die zich

spontaan blijven uitzaaien, maar ook een rabarber en druif. Het zijn achterblijvers van de moestuin die er ooit was. Ze mogen blijven. Net als onder meer de kamille (*Matricaria chamomilla*) en het herderstasje (*Capsella bursa-pastoris*), twee van de nog zoveel meer onkruiden die de nog vrije ruimte tussen de gekochte en bewust geplante soorten vullen. "Ze brengen leven en natuurlijkheid in de tuin", argumenteert Bert Breugelmans. Voor Marjan en Wannes is er een andere motivatie: "We kennen het verschil amper tussen kruid en onkruid." Lev is voor hen, ondanks zijn 20 maanden, de perfecte tuinhulp. "Hij trekt af of uit wat hij niet mooi vindt. De rest mag blijven."

Voor Lev en vriendjes

De tuin is voornamelijk voor Lev gecreëerd. Het is een speelparadijs voor hem en vriendjes en vriendinnetjes die op bezoek komen. Hier echter geen speeltoestel van dertien in een dozijn, in kunststof of schreeuwerige kleuren. Op aangeven van Bert Breugelmans bouwde David Daems een allersoonlijkst en tegelijk duurzaam speelplatform. "Het is een puur lokaal product in robiniahout, de hardste Europese houtsoort die zonder behandeling zelfs heel wat duurzamer is dan bijvoorbeeld eik." Het hout werd bovendien lokaal verder verwerkt, onschorst, gezaagd voor zover nodig en dus ook voorbereid tot wat het nu vormt: een speelplatform. Het is een flink hoge constructie, waar Nelles (8) en Bas (6) die vandaag met papa Bert mee op tuinbezoek mogen, snel als een bliksem opklimmen, en er acrobatentorens uithalen op en aan de touwen en de hoekpaal. Lev pakt het wat rustiger aan, maar laat zich absoluut niet onbetuigd. Of het speeltoestel niet te hoog is voor hem, willen we weten van zowel ouders, ontwerper als speeltoestelbouwer. "Neen", klinkt het overtuigd. "Hij zat er sneller op dan we ook maar ooit durfden te denken en ontdekt zelf zijn grenzen. Hij is er nog nooit van gevallen en dat lijkt ook niet te gebeuren", zeggen Marjan en Wannes. Bert en David vullen aan met: "Je moet kinderen vertrouwen in het inschatten van risico's." Veranderlijkheid is troef bij dit speeltoestel. Het is zodanig ontworpen dat naargelang de leeftijd van de kinderen opschuift, er gemakkelijk een extra klimtouw of ladder aan vastgemaakt kan worden, een tentzeil over gedrapeerd en zelfs een extra wand of dak op kan gezet. "Zo evolueert het mee met de leeftijd en de fantasie van de kinderen en blijft het attractief."

Er is ook al verder gedacht. "Het robiniahout kan gerust twintig jaar gebruik aan en dus, als Lev pakweg vijftien jaar is, kan het hergebruikt voor wat anders in de tuin", blikt David vooruit. "En zonder dat een gat in de border blijft. We hebben het groen er ook onder en langs geplant, kwestie van het boshutgevoel de komende jaren nog te versterken, maar ook als later – ooit – het platform wordt weggenomen, is er nog

steeds het groen", vult Bert aan.

Tegen de tijd dat dat gebeurt, zijn we dus wat jaren verder en is Lev een andere speelhoek totaal ontgroeid: zijn in de tuin", blikt David vooruit. "En zonder dat een gat in de border blijft. We hebben het groen er ook onder en langs geplant, kwestie van het boshutgevoel de komende jaren nog te versterken, maar ook als later – ooit – het platform wordt weggenomen, is er nog

noeg. Marjan en Wannes moeten om de haverklap de emmer vullen aan het tuinkraantje dat gelukkig dichtbij staat. Rond de keuken die deel uitmaakt van de zandbak en ook voorzien is van een fornuis, oven en zelfs schattendoos (allemaal in robiniahout) groeien wat Bert "zachte planten" noemt. Kruiden en planten waar kinderen heksensoep van mogen maken. Drogplant en munt zijn het sterkst

Plant in de kijker: grote weegbree

Weegbree kom je overal tegen waar oot mensen zijn geweest. Je vindt ze langs alle mogelijke paden, straten en pleinen. De plant verstaat namelijk de kunst om haar (kloverige) zaden te laten liften op kleding en schoeisel. Niemand die het in het verleden erg vond. Grote weegbree (*Plantago major*) is namelijk een apothek op

zich. Enkele voorbeelden: kook de zaden in melk en je hebt een middel tegen buikloop, plet een wortel en je hebt medicijn tegen tandpijn of kneus een blad en leg het op de plek waar je je net geneeteld hebt en de jeuk verdwijnt. Weegbree en brandnetel groeien trouwens op dezelfde plekken. En er zijn nog redenen om grote weegbree in je tuin te

dulden: de plant levert snoepzaadjes voor vlieërvogels, tenminste als je de aren tijd geeft om uit te rijpen. Vind je het kruidje te gewoon, zoek dan in plantencentra naar de bontbladige 'Variëgarita' of naar 'Rosularis' die geen aren vormt maar de stengel kort en gedrongen houdt zodat het lijkt of de plant bloeit met groene roosjes.

Favoriete plek

Marjan: "Voor Lev is dat zonder meer de zandbak met oven en wasbak. Elke keer als hij thuiskomt, gaat hij er eerst de afwas doen. Water en zand, het is gewoon de perfecte combinatie."

aanwezig, maar moeten het in volume wel afleggen tegen de spontaan opgeschoten rabarber en een roeie bes.

Eén iemand hebben we tot nog toe gemist: Qwispel, de beagle van het gezin. Kale plekken in het gazon markeren nochtans duidelijk dat hij hier thuis is. "Maar die hebben we even uitbesteed aan mijn moeder omdat hij, als er bezocht is, zo veel en zo luid blaft dat we niet kunnen praten."

Qwispel wordt er weer bijgehaald en rent luid blaffend door de tuin. Nochtans is het een welopgevoede hond, zo blijkt. Kakjes vind je niet in de tuin, op één plek na: zijn gereserveerde toiletteerhoek bij de compostbakken. "Geef de struiken nog wat tijd en het is een verborgen hoekje", verduidelijkt Bert. Lev kent dat hoekje ook. "Hij weet dat het een vuile hoek is en dat hij daar niet moet komen."

SOS Tuinaannemer "Je moet niet alles zelf kennen en kunnen"

Kinderen in huis en geen groene vingers? Voor Marjan en Wannes was dat de aanleiding om een tuinaannemer in te schakelen en het slagveld achtergelaten door de bouw van hun woning tot tuin te maken. Voor Bert Neujens geen probleem, want als tuinaannemer kan hij een tuin perfect speels inrichten en van begin tot einde vullen met kindvriendelijke, absoluut niet giftige, planten en waar nuttig/nodig of passend ook kant-en-klare speeltoestellen plaatsen. Omdat Marjan en Wannes een zo expliciete vraag hadden naar een natuurlijk, organisch en speels geheel met speeltoestellen die afwijken van het dertien-in-eendozijn-assortiment vroeg hij assistentie aan Bert Breugelmans en David Daems. De eerste spel-expert, de tweede speeltoestelbouwer. "Zelf kun je niet alles kennen en kunnen", motiveert hij de samenwerking. Speel-Bert

tekende het plan, waarna tuinaannemer-Bert Neujens van start ging met alle grondwerken en afrekende met puin, afval en de grote berg zand die er lag. "Te veel grond om goed te zijn, maar we hebben alles, ondanks dat de tuin al ingepakt was met het hoge scherm, passend gewerkt gekregen. De aanleg van verhardingen met onder andere een functioneel terras, een waterdoordlatend grondpad dat toch zo hard ligt als beton en het planten van een al flinke linde, kwestie van schaduw in tuin en huis te brengen." Verder had tuinaannemer-Bert ook de hand in de aanleg van de speelse paadjes die door het groen gaan en de plekken waar speeltoestel-David ging voor aankleding met alles wat Lev en kinderen die op bezoek komen nu erg waarderen.

Ook een SOS-tuinaannemer of z'n in tuinideeën? www.tuinaannemer.be

Tien weken kijkt uw krant over de haag van de meeste zomertuinen, groot en klein. Maar zelfs daar is het gras niet altijd groener. Onze Groenman Marc Verachtert belicht telkens ook een tuinprobleem en informeert hoe het werd opgelost.

Scan deze code en bekijk het filmpje van de tuin of surf naar Nieuwsblad.be/zomertuin